

Senioru lietu padomes sēde

2013.gada 14.novembrī

PROTOKOLS NR.6

Rīgā,
Skolas ielā 28, 2.korpusa 3.stāva zālē

2013.gada 14.novembrī
plkst. 11:01

Vada: Ilze Viņķele, labklājības ministre

Piedalās:

Ingus Alliks	Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietnieks
Janīna Ancāne	Biedrības „Vārkavas novada pensionāri” valdes priekšsēdētāja
Silvija Beikerte	Biedrības „Rīgas aktīvo senioru alianse” valdes locekle
Jāzeps Janiševs	Biedrības „Latvijas Senioru alianse” valdes priekšsēdētājs
Sarmīte Krecere	Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāja vietniece
Valērija Muižniece- Briede	Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta Starpnozaru sadarbības nodaļas vecākā referente
Andris Siliņš	Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētājs
Maija Poršņova	Labklājības ministrijas ministra padomniece
Māra Sīmane	Pārresoru koordinācijas centrs, Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante
Maruta Muste	Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāja vietniece
Arvils Ašeradens	Labklājības ministrijas parlamentārais sekretārs

Pieaicinātās personas:

Zinta Rugāja	NVD Zāļu un medicīnisko ierīču departamenta Zāļu ārstnieciskās novērtēšanas nodaļas vecākā eksperte
Maija Groduma	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktores vietniece
Jana Muižniece	Labklājības ministrijas Sociālā apdrošināšanas departamenta direktore
Jānis Felsbergs	Latvijas Pensionāru federācijas pieaicināts dalībnieks

Protokolē: Anda Turlute, Senioru lietu padomes sekretariāts, Labklājības ministrijas valsts sekretāres palīdze

Darba kārtībā:

1. Priekšlikumi pensiju indeksācijai 2014.gadā un nākamajos gados.
2. Veselības pakalpojumi senioriem- Zāļu iegādes kompensācijas sistēma Latvijā
3. Citi jautājumi.

1. Priekšlikumi pensiju indeksācijai 2014.gadā un nākamajos gados.

Senioru lietu padomes (turpmāk - padome) vadītāja **I.Viņķele** atklāj sesto padomes sēdi un dod vārdu Labklājības ministrijas Sociālās apdrošināšanas departamenta direktorei J.Muižniecei, lai viņa apkārtējos var iepazīstināt ar iepriekšējā senioru lietu padomes sēdē uzdoto mājas darbu, izvērtēt pensiju indeksācijā izmantojamo indeksu – vai pensijas indeksēt, ņemot vērā tikai patēriņa cenu indeksu (PCI), vai papildus patēriņa cenu indeksam izmantot arī algas pieauguma indeksu, kā arī priekšlikumus par turpmāko pensiju indeksāciju.

J.Muižniece prezentē iespējamus variantus pensiju indeksācijai Latvijā, ko izstrādājusi Labklājības ministrija (LM), kā arī norāda iespējamus indeksa variantus 2014.gadam. Uzsver to, ka pensiju indeksācija ir kā ilgtermiņa risinājums; pensiju indeksācija plānota 1 reizi gadā – oktobrī. Norāda, ka šobrīd likumā ir noteikts, ka visas pensijas tiek indeksētas, izmantojot PCI, taču LM piedāvā 2 iespējamās indeksa variācijas, izmantojot aprēķinā algas indeksu, ar mērķi, ka indeksācijai jābūt lielākai:

1. Indeksēt pensijas, izmantojot PCI+25% no algas indeksa (2014.g.: 1,0397; 2015.g.: 1,0358; 2016.g.: 1,0353)

2. Indeksēt pensijas, izmantojot PCI + 50 % no algas indeksa (2014.g.: 1,0562; 2015.g.: 1,0464; 2016.g.: 1,0454)

Ja indekss ir mazāks par 1, pensija/atlīdzība netiek indeksēta un algas indeksa „griesti” – 15 % reālais pieaugums.

J.M. atgādina arī to, ka iepriekšējā senioru padomes lietu sēdē visi vienojās, ka bāze (summu līdz kurai indeksē visas pensijas) 2014.gadā tika noteikta 200.00 LVL. Bet, lai šī bāze nepaliktu konstants un nemainīgs lielums, tad LM iesaka to piesaistīt iepriekšējā gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algai, nosakot to kā 50 % no šīs algas.

Piemin arī to, ka šobrīd valsts budžetā ir iestrādāta pensiju indeksācija, izmantojot tikai PCI indeksu.

I.Viņķele aicina uzdot jautājumus un izteikt komentārus par izteikto LM piedāvājumu.

A.Siliņš jautā, kas notiek, ja PCI ir mazāks par 1, bet summā ar vidējās algas pieauguma indeksu, tas rādītājs ir lielāks par 1?

J.Muižniece atbild, ka indeksācija šādā gadījumā tiek piemērota.

A.Siliņš runājot LPF vārdā saka, ka viņu skatījumā to pensionāru stāvoklis, kuru pensijas ir zemākas par bāzes summu, kuru indeksē (zemākas par 200.00 LVL 2014.gadā, zemākas par 229.00 LVL 2016.gadā) ar katru gadu pasliktinās.

I.Viņķele aicina Siliņa kungu argumentēt savus izteikumus par to, kā indeksējot pensijas var pasliktināties pensionāru finansiālā situācija.

A.Siliņš min piemēru, ka, indeksējot 200.00 LVL lielu pensiju un 150.00 LVL pensiju, summas, kas tiks pielikta pie pensijas, būs dažādas, kā rezultātā 150.00 LVL pensiju saņēmējam pie pensijas tiks pielikta mazāka summa.

I.Viņķele norāda Siliņa kungam, ka viņa lietotais termins „pasliktināšanās” nozīmē pensijas apmēra samazināšanās.

A.Siliņš norāda, ka viņš runā par pielikuma samazināšanos.

I.Viņķele Konstruktīvas sadarbības vārdā aicina Siliņa kungu nelietot šādus nepatiesus terminus kā „stāvokļa pasliktināšanās”, jo ar pensiju indeksāciju pensijas apmērs netiek samazināts, kā rezultātā stāvoklis netiek pasliktināts.

A.Siliņš argumentējot to, ka tas nav nepatiess apgalvojums, saka, ka, ja pamatprincips pensiju indeksācijai ir dzīves dārdzības pieaugums, tad viņa skatījumā dzīves dārdzības pieaugums vienādi skar cilvēku, kurš saņem 200.00 LVL un 150.00 LVL. Attiecīgi indeksācijas rezultātā viens saņems lielāku, viens mazāku pieaugumu pie pensijas.

I.Viņķele vēlreiz norāda un aicina atteikties no argumenta „tiek pasliktināta situācija” saistībā ar to, ka situācija nekādā veidā netiek pasliktināta, jo pensija tiek palielināta.

A.Ašeradens norāda, ka šeit netiek runāts par pabalsta piešķiršanu pensionāriem, bet gan par esošo, jau piešķirto pensiju indeksāciju.

I.Viņķele vēlreiz norāda, ka pensiju indeksācija nav pensiju palielinājums. Ja tas tā netiek saprasts, tad nav jēgas diskusijai, lai paliek tas, kā noteikts likumā un, lai pensiju indeksācija tiek piemērota likuma noteiktajā kārtībā.

A.Siliņš uzstāj, ka viņš nevar atkāpties no visas Latvijas pensionāru pārstāvju paustā viedokļa – sociāli taisnīgas pensiju indeksācijas.

M.Poršnova jautā, kā visi pensionāri ir noformulējuši sociāli taisnīgu pensiju indeksāciju?

A.Siliņš Kā vienādi lielu pielikumu pensijai.

I.Viņķele norāda, ka šāda pieceja nav taisnīga.

M.Poršnova jautā, kādā veidā šāds viedoklis ir noformulēts? Vai ir kāds protokols, kas to pierāda. Vai LPF ir skaidri noformulējusi šo viedokli, balsojot visiem biedriem?

J.Felsbergs pauž viedokli, ka visām pensijām vajadzētu pielikt vienādu naudas summu, kas kompensētu patēriņa cenu groza celšanos.

I.Viņķele pasakās par Felsberga kunga viedokli, vēlreiz atgādina pensiju indeksācijas būtību.

J.Janiševs aicina Siliņa kungu nerunāt visu pensionāru vārdā. Viņš jautā LM, cik ir reāls pieaugums pensijām, tā kā budžets ir pieņemts?

I.Viņķele atbild, ka indeksācijai, ko paredz likums šobrīd ir piešķirti 7.1 milj.latu.

I.Alliks skaidro, ka pašreiz Latvijā spēkā ir Pensiju likums, kas paredz, ka 1.oktobrī indeksēs visas pensijas, izmantojot PCI. Tam papildus Latvijas valsts 2014.gada budžetā ir paredzējusi 7.1 milj., lai šo indeksāciju varētu nodrošināt. Ja mēs izšķiramies par vienu vai otru no LM izstrādātiem indeksācijas variantiem, kas ir ārpus likumā noteiktās normas, kad papildus esošajam PCI tiek piemērots klāt vēl algas pieauguma indekss vai nu 25 % apmērā, vai 50 % apmērā, bet netiek indeksēta tā pensijas daļa, kas ir virs 200.00 LVL, tad papildus budžetā pie 50 %, ir vajadzīgs atrast 7 miljoni latu, bet pie 25%, 2.9 miljoni latu.

J.Janiševs jautā, vai tā nauda reāli ir?

I.Alliks skaidro, ka sociālās apdrošināšanas budžetā gadā tiek tērēts ap 1.5 miljards latu, pensijām apmēram nedaudz virs 1 miljarda. Ir grūti prognozēt kā sociālais budžets pildīsies, līdz ar to 7 miljonus var būt iespējams papildus novirzīt pensiju indeksācijai un var arī nebūt iespējams.

I.Viņķele aicina vairāk domāt par tādiem komentāriem un jautājumiem, kas ir par pensiju indeksācijas saturu. Pievērš uzmanību 2 būtiskiem jaunumiem:

1. tiek izmantots komplekss indekss, kas vērtē algu pieaugumu, bet nevis vidējo algu tautsaimniecībā, bet specifiski piesaisti sociālo iemaksu algai, kas veicina atbildību sabiedrībā – motivē bērnus un mazbērnus maksāt nodokļus;
 2. tiek fiksēta viena vērtība, zem kuras mazāk indeksācija nevar notikt.
- Līdz ar to aicinājums izteikt viedokļus par saturu.

J.Ancāne norāda, ka Latgales pensionāri būs apmierināti ar šādu pensijas indeksāciju, par ko šeit runā, galvenais, lai tā tik tā tiešām notiktu.

I.Viņķele aicina šos piedāvātos variantus izdiskutēt savās organizācijās ar kolēģiem, LM ir gatava aiziet un izskaidrot, kas ir šis piedāvājums utt.

S.Beikerte uzsver to, ka pensiju indeksācija notiek pie katras jau piešķirtās pensijas, kas ir katra cilvēka darba stāža augļi, ko cilvēks saņem. Ja alga ir bijusi maza, tad nevar pretendēt uz ļoti lielu pensiju. Jautā, vai LPF ir skaidrs, par ko viņi bļautās.

A.Siliņš informē, ka 25.novembrī plkst. 11:00 Latvijas Universitātē notiks LPF Domes sēde.

I.Viņķele lūdz iespēju prezentēt Pensiju indeksācijas piedāvājumu LPF Domes sēdē 25.novembrī.

A.Siliņš atbalsta.

I.Viņķele noslēdzot aicina atsūtīt līdz novembra beigām rakstiski savas domas un komentārus par Pensiju indeksācijas variantiem.

2. Veselības pakalpojumi senioriem – Zāļu iegādes kompensācijas sistēma Latvijā.

I.Viņķele aicina kolēģus no Veselības ministrijas iepazīstināt ar klātesošos ar Zāļu iegādes kompensācijas sistēmu Latvijā.

Z.Rugāja prezentē prezentāciju, kur uzsver Nacionālā Veselības dienesta (turpmāk-NVD) mērķi attiecībā uz zāļu kompensāciju, kur uzsver, ka galvenais ir nodrošināt pēc iespējas plašākam pacientu lokam nepieciešamās zāles un medicīniskās ierīces, kā arī panākt kompensācijas ietvaros kompensējamo zāļu un medicīnisko ierīču iespējami zemāko cenu un ietaupījuma rezultātā iegūtos līdzekļus novirzīt pacientu vajadzību nodrošināšanai kompensācijas kārtības ietvaros.

A.Siliņš pēc prezentācijas uzdod jautājumu, vai tiek veikts monitorings attiecībā par nekompensējošiem medikamentiem?

Z.Rugāja atbild, ka nē.

S.Beikerte iesaka un aicina NVD uzņemties iniciatīvu, informējot iedzīvotājus par iespēju saņemt „skrīninga” izmeklējumus, aicina braukt klāt cilvēkiem, jo ne vienmēr no lauku ciemata pensionāriem ir iespēja aizbraukt līdz tuvākai pilsētai, lai saņemtu šos pakalpojumus.

J.Felsbergs jautā, vai tiek virzīts jautājums par kopējo zāļu iepirkumu Baltijas valstīs.

A.Ašeradens saka, ka ir diskutēts Saeimas komisijā, sarunas turpinās, bet norāda uz to, ka medicīniskās kompānijas nav ieinteresētas, ņemot vērā kompensējamo medikamentu apjomu.

3. Citi jautājumi

Nolēma:

1. **Līdz novembra beigām Senioru lietu padomē pārstāvētajām organizācijām, jāatsūta uz Labklājības ministriju savi komentāri par LM izstrādātajiem pensiju indeksācijas variantiem.**
2. **LM pārstāvji piedalīsies LPF Domes sēdē 25.11.2013. plkst. 11:00 Latvijas Universitātē un prezentēs LM Pensiju indeksācijas izstrādāto modeli.**
3. **Nākamajā Senioru lietu padomes sēdē būs Veselības ministrijas prezentācija par Zobārstniecības pakalpojumiem.**
4. **Nākamo Senioru lietu padomes sēdi rīkot 2013.gada 19.decembrī pl.11.00.**

Sēdi slēdz plkst. 12:27.

Padomes priekšsēdētāja

I.Viņķele

Protokolēja

A.Turlute